

Lek. Adam Mieczysław Ziemba

**WYSTĘPOWANIE CHORÓB I URAZÓW WŚRÓD ŻOŁNIERZY BIORĄCYCH
UDZIAŁ W MISJI STABILIZACYJNEJ POLSKIEGO KONTYNGENTU
WOJSKOWEGO W AFGANISTANIE (W LATACH 2004-2014)**

Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych.

Uniwersytet Medyczny w Łodzi Zakład Epidemiologii i Zdrowia Publicznego

Promotor: Prof. dr hab. n. med. Andrzej Buczyński;

Promotor pomocniczy: dr n.med. Gabriela Henrykowska;

Recenzenci: Prof. dr hab. n. med. Józef Kocur;

Prof. dr hab. n. med. Romuald Olszański.

Streszczenie.

Wstęp: Afganistan jest od 15 lat terenem intensywnej walki Koalicji państw zachodnich na czele z USA, z siłami Talibów i organizacjami terrorystycznymi. W trakcie prawie 10 lat polskiej obecności w Afganistanie w składzie polskiego kontyngentu uczestniczyło ok. 22 000 żołnierzy i cywilnych pracowników wojska. W tym czasie służby medyczne PKW w Afganistanie odnotowały przypadki chorób i urazów, które stworzyły ogromną bazę danych, która nie doczekała się całościowego opracowania statystycznego i analitycznego.

Cel: Celem pracy było określenie rodzaju i charakteru chorób, urazów, przyczyn ewakuacji medycznej i przyczyn zgonów personelu wojskowego w PKW w Afganistanie w całym okresie trwania misji stabilizacyjnej.

Material: Za materiał badawczy posłużyły sprawozdania medyczne Polskiego Kontyngentu Wojskowego w Afganistanie, obejmujące okres od 1.01.2004 do 30.06.2014 (zmiany: I-XIV), będące w dyspozycji Dowództwa Operacyjnego Sił Zbrojnych RP. W tym okresie służbę pełniło około 22 tysięcy żołnierzy oraz personelu pomocniczego, tak wojskowego, jak i cywilnego.

Metody: W medycznej bazie danych PKW w Afganistanie znaleziono 1167 zapisów dotyczących różnych chorób i urazów. Badanie miało charakter retrospektywny, obserwacyjny. Dane opracowano statystycznie biorąc pod uwagę strukturę pełniących służbę pod względem wieku, hierarchii służbowej, miejsca i czasu pełnienia służby, a także, w przypadku urazów, okoliczności i charakteru urazu.

Wyniki: Analizy pozwalają na stwierdzenie, że średnia wieku personelu wszystkich zmian PKW w Afganistanie wynosiła 34,98 lat. Najmłodsza grupą byli szeregowi, najstarszą oficerowie starsi i chorążowie. Wśród chorób dominowały ostre infekcje układu oddechowego, zapalenia błony śluzowej przewodu pokarmowego oraz choroby zębów i przyzębia.

Urazy stanowiły istotną część przypadków medycznych w PKW w Afganistanie. Najczęściej urazom ulegali szeregowi i chorążowie. Uraz akustyczny był najpowszechniej występującym obrażeniem powstałym w mechanizmie wybuchowym. Należy zwrócić uwagę na bardzo częste zjawisko urazu akustycznego bez trwałego ubytku słuchu. Do częstych należy zaliczyć także urazy narządu wzroku, kończyn oraz kręgosłupa.

Mechanizmy powstawania urazów były zróżnicowane. Do urazów niebojowych dochodziło podczas ćwiczeń fizycznych, nieszczęśliwych wypadków w bazach stacjonowania oraz podczas patroli. Do urazów bojowych dochodziło w kontakcie ogniowym wskutek ostrzału z broni strzeleckiej, raketowej oraz wybuchów min. Znaczący był udział wybuchu ładunków typu improwizowanego. Skutki tych wybuchów były najbardziej dramatyczne, prowadzące do śmierci, wielonarządowych obrażeń oraz trwałych okaleczeń.

Wnioski ogólne:

1. Wykazano, że żołnierze pełniący służbę w Afganistanie byli najczęściej ofiarami urazów powstałych w wyniku wybuchu ładunków typu improwizowanego. Najliczniejsze były urazy akustyczne bez trwałego ubytku słuchu, w wyniku różnych zdarzeń z materiałami wybuchowymi. Ponadto Wykazano, że choroby zakaźne stanowiły nieistotny statystycznie odsetek zachorowań. Prawdopodobnie przyczyniła się do tego prawidłowo prowadzona działalność profilaktyczna wdrażana przed wyjazdem oraz w miejscu przebywania żołnierzy.
2. Wykazano, że istnieje związek pomiędzy liczbą poszczególnych urazów, a porą roku: latem liczba urazów ogółem i urazów powstałych wskutek wybuchów ładunków improwizowanych była istotnie większa niż w pozostałych porach roku.
3. Prowadzone analizy wykazały, że istotnym problemem w opracowywaniu bazy danych jest stosunkowo niska jakość danych zbieranych przez służby medyczne PKW w Afganistanie. Baza danych prowadzona w programie EXCEL nie wymuszała wypełniania wszystkich rubryk i systematycznego zamieszczania wpisów. Sugeruje się zatem, aby informacje medyczne powinny w przyszłości być gromadzone w formie profesjonalnej bazy danych.

Podpis doktoranta

Podpis promotora

